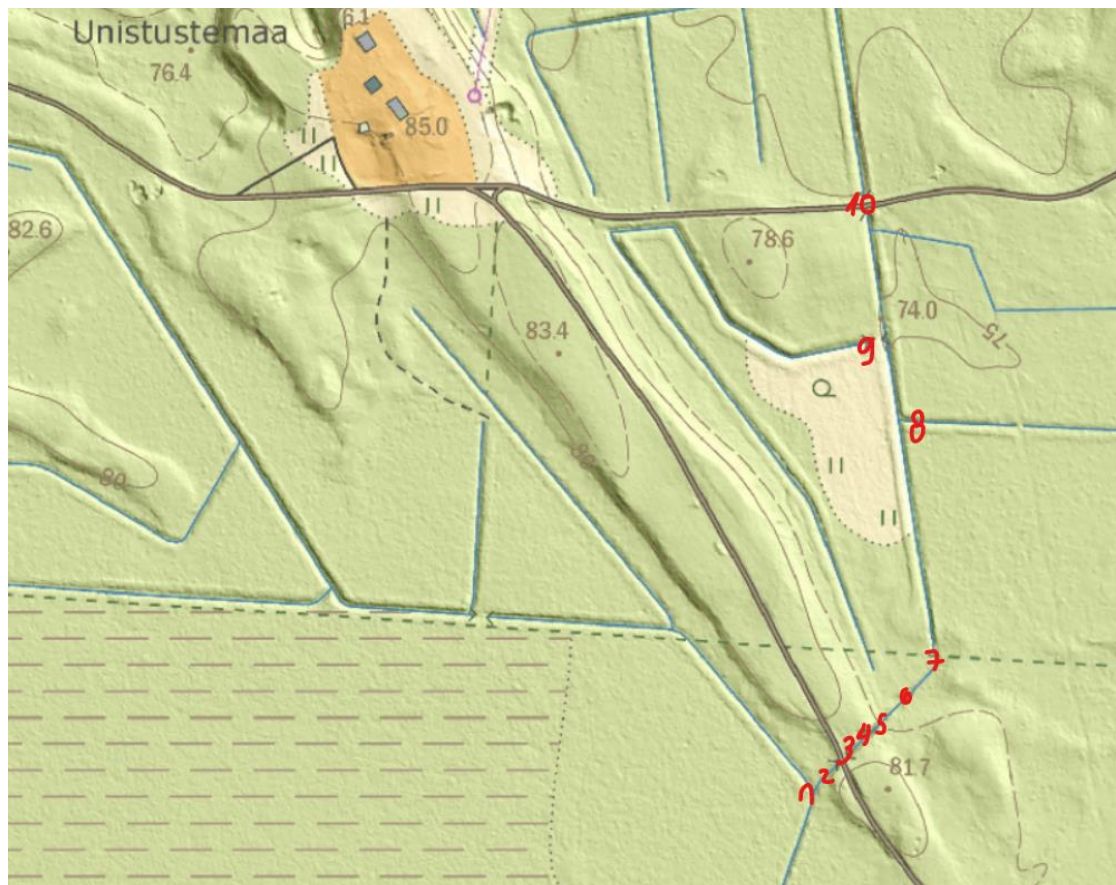

Kõrvenurga oja (VEE1084800) ülemjooksu ja Ussimäe kraavi (VEE1084905) keskjooksu vaatlus

Vaatluse aeg 05.05.2024. Vaatleja Marko Vainu

1. Kutniku järve poolt tulevas laias, tumedaveelises kraavis voolab vesi loodesse. Kirde suunas, truubi poole on seisvat vett sees, aga truibini see ei ulatu. Truup on kõrgemal.

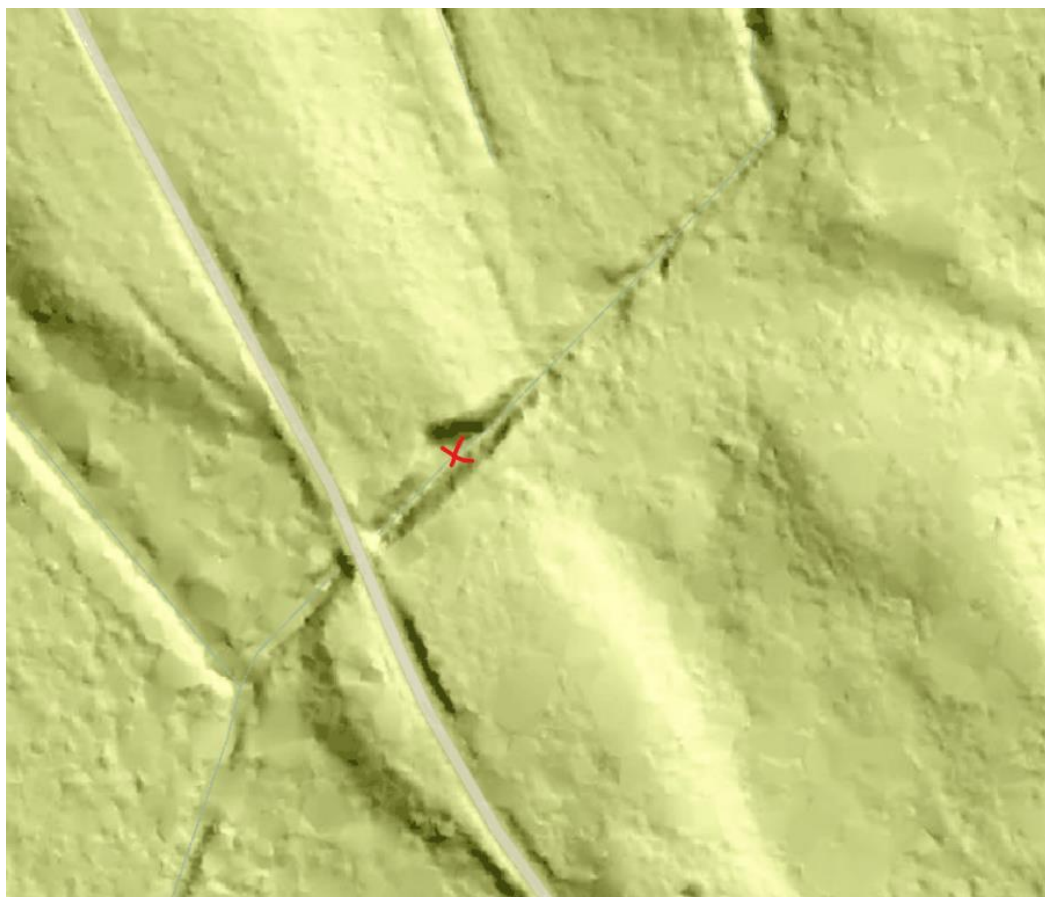
2. Vesi ulatus truubist kuue meetri kaugusele. Edasi truubini olid lehed põhjas.

3. Truubist põhja pool on kuiv, kitsas ja sügav ning kiiresti langev kraav. Lehed olid põhjas.

4. Vesi tekkis kraavi põhja laienduse kohas. Esialgu suurt ei voola, aga on veidi ookrit.

5. Selge allikakoht. Kahemeetrise kitsa sätkoru põhjas niriseb vesi külgedelt välja ja moodustab ookrise ala. Veidi vett niriseb lehtede ja muda vahelt ka ülesvoolu punktist 3, aga ookrialast allavoolu on vett juba väikese vooluveekogu mõõdu.

6. Allikas, kus paremast kaldast voolab 30 cm kõrgusest ookriastangust alla ca 0,1 l/s vett.

7. Kuni kurvini ja sealt mõnikümmend meetrit allavoolu näeb veel oja moodi välja, aga edasi kaldad tõusevad ja voolab ühtlase veerukaldega kraavis.

8. Idast suubub lai, seisva veega kraav. Oja säng on tarnu täis, vesi proovib kraavisüvendi põhjas nende vahel kergelt loogelda.

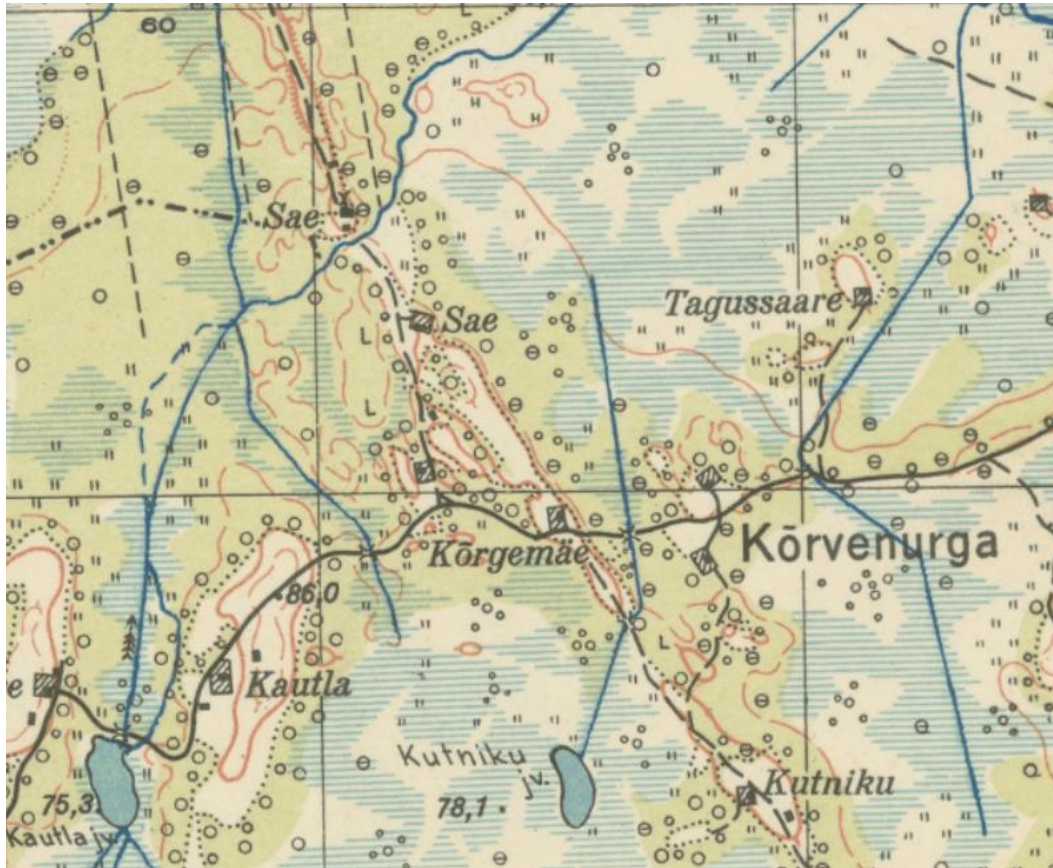

9. Läänest tuleb nire läbi truubi.

10. Tee kohal on oja täiesti kraavilik. Kuna süvend on piisavalt lai ja sügav, et vesi ei suuda seda täita, siis see kergelt lookleb muda vahel.

Olukord kaartidel: Kõrvenurga oja pole kujutatud looduslikuna ühelgi ajaloolisel kaardil. EV 1:50 000 kaardil on peal Kutniku järvest algav kraav, mis kulgeb läbi oosiaheliku, nagu tänapäevane oja ruumikuju:

NL 1:50 000 kaardile 1939. aastast pole Kutniku järve märgitudki, kuid järvest loodes algab oja, mida on näha ka EV kaardil:

Järeldused: Puuduvad ajaloolised ja tänapäevased märgid, et Kõrvenurga oja oleks kunagi olnud looduslik vooluveekogu. Punktide 1 ja 5 vahel olev org läbi oosi on nii järsk ja ebalooslik kohal, et see peab olema kaevatud. Kutniku järve looduslik väljavool on pigem olnud loode suunas. Tänapäeval Kutniku järvest tulev vesi enam läbi oosiaheliku ei voola. Seetõttu tuleks pikendada Ussimäe kraavi nii, et see algab Kutniku järvest.

Kõrvenurga oja sobilik lähe on aga punktis 4 olev laiend, millest alatest tekib sāngi põhja vesi. Kuigi tänapäeval algab oja allikatest, siis tõenäoliselt on allikaline väljavool kujunenud pärast oosi läbiva kraavi rajamist. Veekogu näeb enam-vähem ojalik välja kuni punktini 7. Sealt edasi puuduvad veekogul oja iseloomulikud tunnused. Seega, kuna puudub andmestik, mille põhjal väita, et a) oja asukohas on kunagi looduslik vooluveekogu olnud ja b) tegemist pole täies mahus kaevatud kraaviga, lisaks näeb see tänapäeval täielikult välja nagu kraav, on põhjendatud muuta selle tüüp „kraaviks“.